

IFS FRIAS EFTER UPPMÄRKSAMMAT SKÄMT OM UKRAINSKA KVINNOR

Ett omtalat skämt om ukrainare i humorprogrammet *IFS – invandrare för svenskar* tidigare i våras ledde till en stor mängd anmälningar mot programmet. Nu har granskningsnämndens beslut i ärendet kommit: Skämtet var inte över gränsen och programmet frias.

SKÄMT OM UKRAINSKA KVINNOR PÅ BORDELL GICK INTE ÖVER GRÄNSEN – FRIADES

FRIAT: *IFS – invandrare för svenskar*, SVT1, 2024-03-10, inslag om ukrainska invandrare; fråga om mediets genomslagskraft. Dnr. 24/01393.

I *IFS – invandrare för svenskar* fick två av paneldeltagarna svara på frågan "Vilken invandrargrupp fick flest uppehållstillstånd i Sverige 2022?" Paneldeltagaren YY svarade att det faktiskt var flest som kom från Polen och Indien. Därefter gav paneldeltagaren XX sitt svar:

XX: "Det är faktiskt – inte så konstigt – många som kom från Ukraina och fick stanna. Så Ukraina, helt enkelt."

YY: "Mm, men det stämmer inte."

XX: Men man kanske inte tänker på det så mycket, för de är ljushåriga, så de smälter in. Det kanske typ så, mest märks på bordellerna."

Efter påståendet visades paneldeltagarnas reaktioner i helbild. En person gapade och två slog händerna för munnen. Programledaren gjorde en grimas. Det framgick senare att rätt svar var Polen och Indien.

Programmet anmäldes av mer än 100 personer som ansåg att uttalandet om ukrainska kvinnor var kränkande, diskriminerande och utgjorde hets mot folkgrupp.

I yttrandet skrev SVT bland annat att avsikten med skämtet givetvis inte var att kränka någon. I programmet utmanas fördomar i satir och humor, vilket ofta bygger på att använda sig av de generaliseringar som fördomarna består av och att ligga på gränsen för att nå effekt. I programmet skämtar deltagarna om fakta och fördomar, såväl om de kulturer de själva kommer från som om andra kulturer. Att det var menat som ett skämt – och att skämtet kunde uppfattas som grovt och på gränsen – framgick tydligt av de övriga paneldeltagarnas reaktioner.

I beslutet konstaterar granskningsnämnden att *IFS – invandrare för svenskar* har som programidé att genom frågesport skämta om stereotyper och fördomar om olika folkgrupper och kulturer. I det aktuella inslaget skämtades det om fördomar mot ukrainska kvinnor. Av granskningsnämndens praxis följer att varje uttalande eller annat inslag som kan uppfattas som kränkande eller stötande inte strider mot bestämmelsen om televisionens särskilda genomslagskraft. Mot bakgrund av programformen och den vidsträckta yttrandefriheten som ska råda i televisionens anser nämnden att det aktuella skämtet inte passerade gränsen för vad som kan accepteras. Inslaget stred därför inte mot bestämmelsen om televisionens särskilda genomslagskraft.

Informationsbrev från SVT Programetik, Sveriges Television, 105 10 Stockholm

E-post: programetik@svt.se, Tel: 08-784 56 78

Om du fått detta infobrev står du även på e-postlistan för nästa.

Nya SVT-prenumeranter kan anmäla sig till programetik@svt.se!